

INGLIZ TILINI O'QITISHNING 4 YANGI YONDASHUVI: O'QUVCHILARGA XOHLAGAN NARSALARINI BERING

Fayzullayeva Madina Abdumo'min qizi
JDPI Chet tillar fakulteti IV bosqich talabasi
FayzullayevaMadina007@gmail.com
Ilmiy maslaxatchi Rasulova Zuhra

Annotatsiya. Ushbu maqola yurtimizda yangi texnologiyalarni, ularning faoliyati va dasturlarini lingafon xonalarida qo'llashda xabardorligi qay darajada ekanligini aniqlashga qaratilgan. Umumiy fikrga erishish uchun usullar muhokama qilinadi va bir-biri bilan taqqoslanadi. Ushbu maqola ingliz tili darslarida qo'llanilgan metodlarni yuqori darajada qo'llashga bag'ishlangan.

Kalit so'zlar: audio-lingvistik, kommunikativ yondashuv, vazifalarga asoslangan yondashuv, keng ko'lamli ishlab chiqarish, baholash mezonlari, umumiy loyiha, talabalar bilan aloqa o'rnatish, smartfonlar.

Ingliz tilini o'qitishning 4 yangi usuli: odamlarga xohlagan narsalarini bering! Eski o'qitish tartiblarini ko'rishdan charchadingizmi? O'rta maktabda o'qigan ingliz tili darslari hanuzgacha esimda. O'qituvchimiz har kuni bir xil metoddan foydalanar edi: so'zlarni yodlash, ish varaqalariga javob berish, diktant olish va takrorlash, takrorlash, takrorlash. Ammo bir muammo bor.

Bu 25 yil oldin edi!

Ijtimoiy tarmoqlar va umuman Internetning keng tarqalishi odamlarning tillarni o'rganish uslubini ijobiy tomonga o'zgartirdi. Zamonaviy til o'qituvchilari uchun bugungi talabalarning ehtiyojlari va qiziqishlaridan kelib chiqib dars o'tish juda muhimdir.

Zamonaviy sinfda ingliz tilini o'qitishning 4 yangi usullari

Audio-lingual va to'g'ridan-to'g'ri til o'rgatish usullar kabi an'anaviy metodologiyalar hanuzgacha foydali elementlarni taklif qilsa-da, ular zamonaviy sinflarda aniq eskirgan. 90-yillarning oxirida modada bo'lgan kommunikativ yondashuv hali ham zamonaviy tilni o'qitishning so'nggi yutug'i sifatida keng

tarqalgan. TESOL / TEFL o'quv dasturlarining aksariyati hanuzgacha yashaydi va shu yondashuv bilan hanuzgacha ishlaydi.

Biroq, zamonaviy talabalarining ehtiyojlari o'qituvchilar va kitob nashriyotlarining eng yaxshi strategiyalaridan ustun bo'lganligi aniq ravshan bo'ldi. Hozir biz ushbu maqolada talabalarda bo'lgan to'rtta o'qitish strategiyasi haqida batafsil ko'rib chiqamiz.

1. Vazifalarga asoslangan yondashuv

An'anaviy o'quv dasturlarini tuzish va sinflarni rejalashtirish talabalar uchun foydali deb hisoblangan mavzular atrofida bo'lishi kerak. Bu degani o'qituvchilar o'quvchilar bilishi kerak deb o'ylagan grammatika va so'z boyliklarini o'rganishlari kerak edi.

Bu orqali nimani o'rganishimiz mumkin, nima uchun barcha o'quvchilar o'zlarini qulay his qila oladigan va ular bilan o'zaro bog'lanadigan mashg'ulotlar atrofida dars rejalarini tuzish zarur?! Vazifalarni rejalashtirish va dizayn nimaga o'rgatilgani bilan emas, balki nima uchun u o'rgatilayotganiga nazar tashlash kerak.

Vazifalar restoranda buyurtma berish, mehmonxonada bron qilish yoki filmni tanqid qilish yoki siyosat haqida o'z fikrlarini bildirish kabi ilg'or vazifalar bo'lishi mumkin. Ushbu yondashuvda o'rgatilayotgan tilda emas, balki vazifaning o'zi atrofida aylanadi.

Ushbu usulning ishlashi uchun o'qituvchilar o'z o'quvchilarining muvaffaqiyatlariga yordam beradigan darslarni loyihalashtirish uchun talabalarining talablari va umidlarini tushunishlari kerak. Grammatika, so'z boyligi va tilni bilish nafaqat o'quvchilarga yakuniy natijalarga erishishga imkon beradigan vositalardir.

Vazifalarga asoslangan yondashuvni qabul qilishdan oldin o'qituvchilar o'zlaridan: "Nega mening o'quvchilarim ingliz tilini o'rganmoqdalar?"

Keyin o'qituvchilar o'z o'quvchilariga shaxsiy va / yoki kasbiy maqsadlariga erishishda yordam berish usullarini ko'rib chiqishlari kerak.

Yuqoridagi savollarga javoblar o'quvchilaringizga mos dastur yaratishda yordam beradi. Ushbu yondashuv orqali o'qituvchi o'quvchilarga o'z maqsadlari va vazifalariga erishish uchun aslida bilishi kerak bo'lgan narsalarni o'rgatish uchun individual ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi.

2. Loyihaga asoslangan yondashuv

Vazifalarga asoslangan yondashuv singari, loyihaga asoslangan yondashuv ham o'quvchilarning haqiqiy ehtiyojlarini qondirish uchun mo'ljallangan bo'lib, ular tilni shaxsan va / yoki kasbiy jihatdan haqiqatdan zarur bo'lgan ko'nikma va malakalarga moslashtirish orqali amalga oshiriladi.

Ushbu yondashuvni qo'llash individual yoki o'quvchilar guruhi oldida turgan bitta global maqsadni belgilashdan boshlanadi.

Masalan, agar siz biznes ingliz tili darsini o'qitayotgan bo'lsangiz, nima uchun sinfda talabalar darsni boshlashlari va shunga muvofiq ravishda rejalashtirishlari kerakligini ko'rib chiqishingiz kerak. Masalan, guruhga korporativ mijozda ishlashda, o'z kompaniyasida mukofot uchun kurashmoqchi bo'lgan buxgalterlarga to'la xona muhitini yarating.

Tabiiyki, ularni ishlarining tabiati sababli ingliz tilida oddiy suhbatlarni o'rganishni istagan o'quvchilarga qaraganda boshqacha tarzda o'rgating. Ular o'zlarining ofislarida bir nechta bo'limlar uchun ingliz tilida oylik aniq hisobotlarni tayyorlashlarini ayting. Shunday qilib, bitta namunaviy hisobotni qismlarga ajratib, har bir segmentni tahlil qilish kerakligini ko'rsata oling. Shunda, har bir talaba bo'linmalarni xuddi haqiqiy narsadek katta qiziqish bilan tayyorlaydilar.

Darsda har bir bo'limni to'ldirish uchun zarur bo'lgan barcha so'z boyliklari va grammatikani to'ldirishdan tashqari, o'quvchilar o'zlari duch kelgan qiyinchiliklarni muhokama qildilar. Ularning yakuniy loyihasi xo'jayiniga tasdiqlash uchun taqdim etishi mumkin bo'lgan tugallangan hisobot bo'ladi, albatta, hisobotni yaratish mezonlari ularning kompaniyalari qo'llanmasiga asoslangan bo'ladi. Bu juda ko'p va mashaqqatli ish edi, lekin o'quvchilar buni zavq bilan bajarishadi.

Ammo, agar sinfda bunday ish boshlashni istamaydigan o'spirinlar bilan to'la bo'lsa-chi? Bu holda, ehtiyojlarni baholashni boshlang, ular nimaga qiziqishini va aslida qaysi mavzularni bilishlari kerakligini ko'rib chiqing.

Ushbu topshiriq sinf, muddat yoki kursning yakuniy natijasi bo'lgan bitta umumiy loyihani ishlab chiqishga olib keladi. Ushbu loyiha og'zaki taqdimotdan tortib to sinf o'yinlari kabi keng ko'lamli bo'lishi mumkin. Qanday bo'lmasin, loyiha talabalarni baholashda maqsadlarga yetaklaydigan individual vazifalardan iborat bo'lishi kerak.

Loyihani ularning yakuniy, har tomonlama bahosi sifatida tasavvur qiling. Holbuki kichik testlar yoki individual topshiriqlarning bajarilishi umumiy, yakuniy bahoga o'z ta'sirini qisman o'tkazadi. Shuni yodda tutingki, sizning baholash mezoningiz aniq bo'lishi kerak, shunda talabalar nimaga baho olayotganlarini bilishadi. Va yana bir narsa, loyihaga asoslangan yondashuv FluentU-da topilgan manbalar kabi ko'plab qo'shimcha materiallar bilan yaxshi ishlagan bo'lishi kerak. Ya'ni izlanuvchi ko'plab manbalarni ko'zdan kechirib chiqqan bo'lishi kerak. Haqiqiy videofilmlar, tabiiy suhbatlar va tegishli kurs tarkibini qo'shib, siz ingliz tili darslarini jonlantirishingiz va o'quvchilaringizga muvaffaqiyat qozonishlari uchun kerakli o'quv materialini berishingiz mumkin.

3. Leksik o'quv rejasi

Oldingi ikkita yondashuv o'quvchilarni rivojlantirishlari kerak bo'lgan ko'nikma va malakalarga katta e'tibor qaratgan bo'lsa, bu yondashuv o'quvchilar aslida qanday tilni yaratishlari kerakligiga e'tibor beradi. Xususan, talabalar aniq vazifalarni bajarish uchun tushunishlari kerak bo'lgan haqiqiy so'zlar haqida.

Ushbu yondashuv talabalar o'z ehtiyojlarini hisobga olgan holda bilishi kerak bo'lgan asosiy tilga asoslanadi. Shunga qaramay, professional talabalar o'z sohalariga tegishli juda aniq lug'atlarga muhtoj. Masalan, "foyda" biznes talabalari uchun muhim atamadir, xuddi "skalpel" tibbiyot talabalari uchun xuddi shunday.

Bundan tashqari, ushbu asosiy tildan tashqarida o'qitiladigan har qanday boshqa til qo'shimcha bo'lib, o'quvchilarning o'z sohalarida aloqalarini ta'minlashga mo'ljallangan. Filmlar va sevimli mashg'ulotlar kabi mavzular mehmonxonada bron qilish yoki ish tajribasini tavsiflash kabi masalalarda ikkinchi o'rinni egallashi mumkin. Shunga qaramay, barcha sohalarda, masalan, ismingizni aytish yoki shaxsiy ma'lumotlaringizni taqdim etish kabi umumiy ko'nikmalar bo'lishi kerak.

Ushbu yondashuvda vazifalar va uy vazifalari o'quvchilarning haqiqiy ehtiyojlaridan kelib chiqishi kerak. Shuning uchun, baholash o'quvchilar aslida nimalarga erishganiga asoslangan bo'lishi kerak.

Ushbu yondashuv o'qituvchilardan o'quvchilarga haqiqatan nima kerakligini darhol anglab etishni, bunga e'tiborni qaratishni va keyin muloqot qobiliyatlari rivojlanib borishi bilan o'quvchilarning bilimlarini kengaytirishni talab qiladi. Yaxshi yangilik shundaki, ushbu mavzu bo'yicha juda ozgina tadqiqotlar mavjud bo'lib, o'qituvchilar diqqat markazida bo'lishi mumkin bo'lgan mavzuga aylantirishimiz mumkin.

Faoliyat rasmlar va ta'riflarni moslashtirishdan tortib, dialoglar bilan ishlashgacha bo'lishi mumkin. O'zlarining sevimli fasllarini tasvirlash yoki hatto yozda yoki qishda nima qilishlari mumkinligi haqida taxmin qilish ilg'or burilish bo'lishi mumkin.

4. Sinfda smartfonlardan foydalanish

Taxminan har bir kishi Internetga ulanish yoki u haqida ma'lumotga ega bo'lganligi sababli, smartfonlarni taqiqlash o'quv tajribasini yanada yaxshilash uchun yo'qolgan imkoniyatga aylanishi mumkin. Ularni seving yoki ulardan nafratlaning, smartfonlar zamonaviy hayotning bir qismidir. Ko'pgina o'qituvchilar ularni chalg'ituvchi narsa deb bilishadi, chunki ko'pchilik talabalar ular bilan xayrlashishni yomon ko'rishadi. Smartfonlar talabalar uchun lug'at, tarjimon va grammatik ma'lumotnomalar kabi ko'plab foydali vositalarni taqdim etadi. Xuddi

kompyuterlar singari, talabalar ham telefonlari o'ynash yoki shaxsiy foydalanish uchun emas, balki o'rganish vositasi sifatida ishlatilishini tushunishlari kerak.

Masalan, Apple-ning App Store va Google Play do'konlarida mavjud bo'lgan WordReference.com mobil ilovasi ajoyib lug'at /tarjimon/ grammatika ma'lumotnomasini misol keltirish mumkin. Tarjimalardan tashqari, Word Reference-da tezaurus, inglizcha lug'at mavjud bo'lib, unda boshqa foydalanuvchilar qiyin so'zlar yoki iboralarga izoh berishlari mumkin.

Smartfonlar sinfda o'rganishni qanday yaxshilayotganiga yaxshi misol - talabalar ish varag'ini to'ldirish uchun kerakli ma'lumotlarni topish uchun veb-saytlardan foydalanishi, talabalar o'zlarining qurilmalaridan darsda ko'rilgan til ko'nikmalarni mustahkamlovchi bepul, onlayn mashqlarga kirish uchun ham foydalanishlari mumkin.

Bu yerda asosiy muammo - bu smartfonlardan foydalanishda ijodiy bo'lish. Sinfdagi smartfonlar uchun boshqa qo'llanmalar so'rovnomalar yoki hatto yozib olish, ha, yozib olish bo'lishi mumkin! Talabalar o'zlarini amalda yozishlari mumkin, bu ularga aniq vazifalar va tadbirlar to'g'risida fikr-mulohazalar olishda yordam beradi.

Survey Monkey - ingliz tili sinfiga qo'shilish uchun yana bir qiziqarli dastur. Bu sizga talabalar o'z telefonlaridan bemalol kirish va darhol javob berishlari mumkin bo'lgan so'rovnomalarni yaratishga imkon beradi. Bu baholash vositasi yoki faoliyat portfelining bir qismi sifatida ishlatilishi mumkin. Masalan, talabalar hattoki so'rovnoma savollarini ishlab chiqishlari, ularni to'ldirishlari, natijalarini tahlil qilishlari va keyin ushbu natijalar taqdimotini tuzishlari mumkin. Smartfonlar va planshetlarga mos keladigan boshqa usullardan biri qog'ozsiz usul bo'lib qolmoqda. Agar siz foydalanadigan darsliklar yoki materiallar uchun PDF versiyalari mavjud bo'lsa, bu sizga ekologik jihatdan qulay bo'lgan holda talabalar hayotini soddalashtirishga imkon beradi. Shunga qaramay, talabalar o'zlarining texnologiyalaridan dars jarayonida foydalanishlari va unga chalg'imasliklari juda muhimdir.

Hammasini birlashtiramiz. An'anaviy yondashuvlar tilni samarali o'rgatish uchun mustahkam asos bo'lsa-da, bu usullar har doim ham talabalarning hozirgi ehtiyojlarini qondira olmasligini tushunish muhimdir. Haqiqatan ham, eng so'nggi va eng zo'r yondashuv sifatida keng targ'ib qilinayotgan kommunikativ yondashuv allaqachon o'zining yangilanishiga to'g'ri keladi.

Keyingi safar siz yangi talabalar guruhiga tayyorgarlik ko'rayotganingizda yoki hozirgi talabalaringizga dars berish usulini o'zgartirmoqchi bo'lsangiz, quyidagilarni ko'rib chiqing:

Vazifaga asoslangan yondashuv o'quvchilarning ko'nikma va malakalariga e'tibor qaratilishi kerak.

Loyihaga asoslangan yondashuv ixtisoslashtirilgan holda vazifaga asoslangan yondashuvga asoslanadi.

Leksik o'quv rejasi talabalarga kerakli bo'lgan tarkibni to'g'ridan-to'g'ri ichki holatdan tashqarida taqdim etadi. Buni sinfda texnologiyadan samarali foydalanish bilan birlashtirsangiz, hech bir o'qituvchi e'tibordan chetda qoldirolmaydigan ajoyib formulaga ega bo'lasiz.

Yangi yondashuvlar o'quvchilarimizni turli texnika va texnologiyalardan foydalangan holda til o'rganishga o'rgatishi mumkin. Quyida 4 ta yangi yondashuv haqida qisqacha xulosasi berilgan:

Vazifaga asoslangan yondashuv - individual ko'nikma va malakalarni ajratib turadi, ya'ni o'quvchilar tabiiy sharoitda o'rganish maqsadi bo'lishi kerak. Ushbu yondashuv o'quvchilarni oson yo'l bilan o'rgatadi, masalan: ular mehmonxonalar, do'konlar va ularning atrofida suhbatlar yordamida tilni o'rganishlari mumkin.

Loyihaga asoslangan yondashuv - bu yondashuv o'quvchini haqiqiy dunyo muammolarini o'rganishga qaratilgan, masalan, agar ular biznes ingliz tilini o'rganmoqchi bo'lsa, biz ularga o'z maqsadlariga erishish uchun professional tarzda o'rgatishimiz kerak.

Leksik dastur - lug'at va leksik birliklarga asoslanadi va oldingi ikkita yondashuv bu vazifaga bog'liq. Agar o'quvchilar nutq uchun yetarli so'zlarga ega bo'lsalar, ular o'z bilimlarini osongina rivojlantirishlari mumkin va bu ularga ravon gapirishga yordam beradi va kelajakda istalgan joyda ishga kirishlari mumkin. Shunday qilib, bu uchta usul o'quvchilar bilimini eng yuqori darajaga ko'tarishga qodir.

Nihoyat, uchta yondashuvdan so'ng o'quvchilar sinfda texnologiyalardan foydalanish haqida o'ylashadi, masalan, mobil telefonlar siz uchun hamma narsani qila oladi: elektron kitoblar, lug'atlar, talaffuzlar, testlar va turli xil foydali dasturlar sizning bilimingizni rivojlantiradi. Hammasini birga keltiring. Barcha yondashuvlarni birgalikda qo'llash orqali biz til o'rgatishda samarali va professional usullarni qo'lga kiritishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Project-Based Learning Using Information Technology By David Moursund
International Society for Technology in Education, 2003
2. Middle School Students as Multimedia Designers: A Project-Based Learning
Approach By Liu, Min; Hsiao, Yu-Ping
Journal of Interactive Learning Research,
Vol. 13, No. 4, Winter 2002
3. British Council (<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/>)
4. Cambridge University Press (www.cambridgemobileapps.com)